No. 1713 Zaterdag 28 October 1916. 33ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Liefelijkheden

AAN HET ADRES VAN

CURAÇAO.

In No. 9 van *Het Onderwijs* schrijft een zekere **K.:**

Suriname heeft, terecht, voor zoo ver wij erover kunnen oordeelen, den naam, de meest Hollandsche der Nederlandsche koloniën te zijn en voor een goed deel is dit te danken aan den „invloed" die van ons onderwijs is uitgegaan. Terwijl in de half Papiamentsche, half Engelsche kolonie Curaçao het Nederlandsch een zwaren strijd te voeren heeft, terwijl men daar de oogen bij voorkeur naar Amerika of de Spaansch-Amerikaansche republieken richt, zoodat de Hollander, tenzij hij verpapiamentscht is, zich daar steeds een vreemdeling blijft gevoelen, is men hier in een gewijzigd Nederlandsche omgeving, kan met zijn taal zoo goed als overal terecht, ziet Hollandsche gebruiken om zich heen, richt men zich bij voorkeur naar het Moederland."

Waarvoor was die schimpscheut op Curaçao nu noodig?

Wat wil de Heer K. eigenlijk voor Suriname?

Juist dat, wat hij afkeurt in Curaçao. Luister slechts. De schrijver vervolgt:

Toch — hoewel het verre van ons zij hierin de geringste verandering te willen brengen — is het wel eens bij ons opgekomen, of het streven, steeds parallel met het Moederland te blijven, niet wat al te consequent wordt doorgevoerd. Liefde tot het Moederland, mag o. i. nooit leiden tot mindere belangstelling voor het vaderland. En het vaderland van het meerendeel onzer leerlingen is Suriname en niet Nederland. Bovendien, Suriname is hier en Nederland is ver weg en is geheel anders, zóó anders, dat de Surinamer, die nooit den Oceaan is overgestoken, zich in weerwil van het beste onderwijs, slechts een even gebrekkige voorstelling kan vormen van het Moederland, als de Nederlander van Brazilië of Patagonië. Wie dit toegeeft, zal ook de consequentie hiervan moeten aanvaarden; de geschiedenis van Suriname en omgeving is voor het Surinaamsche volkskind van meer belang dan die van het Moederland......

Dit laatste brengt ons vanzelf op de aardrijkskunde. Natuurlijk, de geroutineerde onderwijzer begint met kennis van de naaste omgeving, doch, als hij dit overdenkt, moet zich vanzelf aan hem de vraag op dringen: Wat is eigenlijk mijne *naaste* omgeving? Is dat wel Delfzijl, of Sittard of Knollendam, of is het misschien New-York en Panamá en Brazilië. En in die richting doordenkende, moet men, dunkt mij, wel tot de overtuiging komen, dat op onze examens Amerika eigenlijk vóór Nederland behoort te gaan, vooral de Vereenigde Staten. Ook om een andere reden. Het zal wel in niemand opkomen een verkeersweg, als den spoorlijn Harlingen-Nieuweschans, hoe belangrijk ook voor de provinciën Friesland en Groningen, als grootscher te beschouwen, dan een lijn als New-York-San-Francisco, die een geheel wereld deel doorsnijdt.

Wie toegeeft, dat dit zoo is, zal tevens inzien, dat alweer de Normaalschool en de examens hierin verbetering kunnen brengen. Kennis van Nederland is uitstekend, maar kennis, grondige kennis van Suriname en omgeving — de laatste wat ruim genomen — ga daaraan vooraf.

Het spreekt van zelf, dat wij met het hierboven geschrevene niet bedoelen, de Nederlandsche geschiedenis en de Nederlandsche aardrijkskunde in een hoek te duwen; verder ook, dat het vooral het oog heeft op de volksscholen......

Voor hen is *de* vaderlandsche geschiedenis die van Suriname, de aardrijkskunde die van hun land en omgeving, die van Suriname en omliggende landen. Natuurlijk, juist om het Nederlandsche karakter van Suriname te behouden, mogen de geschiedenis en de aardrijkskunde van het Moederland niet in een hoek gedrongen worden, maar omdat voor den Surinamer Suriname *het vaderland* is, dient de jeugdige Surinamer (naamsche) de geschiedenis en de aardrijkskunde daarvan in de *eerste plaats* grondig te kennen. Mogen Normaalschool en Rangexamens daartoe het hunne doen."

Dus, de oogen meer richten naar eigen land en de naaste omgeving, juist als bij voorkeur op Curaçao geschiedt.

Is Curaçao daarom minder Nederlandsch?

Het Hollandsch in Suriname.

Wat we hier laten volgen, komt voor in hetzelfde Nummer van *Het Onderwijs*, waarin de Heer K. Suriname, ook om de *taal*, *prijst als de meest Hollandsche der Nederlandsche Koloniën.*

Met deze aanhaling bedoelen we niets onaangenaams tegenover de Hollandsch sprekende Surinamers. Wij plaatsen eenvoudig de meening van den Heer Ls. naast die van den Heer K.

„De studie van het Nederlandsch is voor den Surinamer eene *lastige* studie. Hij hoort het *zelden zuiver* spreken, hij leest het *selden zuiver*. Dit laatste is *eenigermate* te verhelpen *als hij* wat werken leest van *bekende* schrijvers en geregeld enkele tijdschriften bijhoudt.

De spreektaal echter oefent grooter invloed uit op zijn wijze van spreken en schrijven dan de schrijftaal. De gedachtenwereld, waarin hij leeft is een andere dan die, waarin de Nederlander leeft. Hij heeft dan ook andere vormen, dan wij om die gedachten uit te drukken. Hij maakt en gebruikt andere woorden, hij gebruikt zijn voorzetsels anders, zijn zinsconstructie is vaak een andere, hij legt de klemtoon anders dan wij.

Typisch is zijn voorliefde voor 't gebruik van vreemde woorden, waardoor hij onze taal ontsiert.

Daar komt nog bij, dat voor een groot deel onzer onderwijzers, het Nederlandsch niet de moedertaal is. 't Is een vreemde taal, een aangeleerde.

Het Negerengelsch is de moedertaal van een zeer groot deel der Surinamers.

Ook van de Surinamers, die da gelijks de Nederlandsche taal bestudeeren op onze M. U. L. O. inrichtingen. Je moet maar eens een groepje jongelui tegenkomen. Ze zijn aan 't praten over een of ander onderwerp. Ze spreken Nederlandsch. 't Gesprek wordt wat drukker, wat heftiger. Plotseling slaat het over in 't Negerengelsch. Nu weten we allen hoe moeilijk het soms is ons goed uit te drukken in een aangeleerde taal."

Von Hindenburg en Von Falkenhayn.

Bij het uitbreken van den oorlog, zoo wordt aan het „Hbl" uit Lausanne geschreven, was Hindenburg in ongenade, Falkenhayn des keizers gunsteling, die het weldra tot de hoogste plaats bracht, niettegenstaande het luttele tal zijner jaren (Von Falkenhayn was toen nog geen vijftig. Red.) Edoch, om Oost-Pruisen van de Russen te redden, moest een beroep worden gedaan op Hindenburg, die dat land van spiertje tot strootje kent. Zijn *successen*, tengevolge van het verraad van reactionairen der bureaucratie en der pro-Duitsche hofkliek te Petrograd, als Rennenkampf, Massojédof, en anderen, leidden tot zijn opperbevel over het Duitsche Oostfront. Toen ten gevolge van het hernieuwd verraad van Soechomlienof de Russische legers van wapenen en ammunitie verstoken waren en zich niet langer verdedigen konden, volvoerde Hindenburg het groote Poolsch-Baltische offensief, dat hem bij het Duitsche volk den roem der onoverwinnelijkheid bezorgde. Hij werd de nationale heros. De Keizer was evenwel niet aanstonds bereid aan deze huldiging mede te doen, en gaf in openbare redevoeringen voorshands Mackensen de eer.

Intusschen is Hindenburg niet alleen een groot strateeg, maar ook een groot staatsman. Hij doorzag met scherpen blik den wankelenden evenwichtstoestand in de organisatie zijner Oostervijanden, waar de twee Ruslanden bezig zijn op leven en dood eene oorlog-in-den-oorlog tegen elkander te voeren. Hij begreep, dat een al te ongunstig verloop van den veldtocht, die de veldtocht is van het liberale Russische volk, het overwicht zouden doen doorslaan naar de zijde der Duitsch-gezinde bureaucratie, en deze in staat zou stellen den zoo zeer begeerden afzonderlijken vrede te sluiten. Daartoe wenschte Hindenburg met alle beschikbare manschappen en materiaal zich eenen weg naar Petrograd te banen.

De keizerlijke gunsteling Falkenhayn evenwel verlangde om dynastieke redenen de al te zeer getaande populariteit van den troonopvolger wat op te lakken en aan hem in stede van aan Hindenburg de nationale eer en dankbaarheid te doen toekomen. Daartoe werden alle man en moordtuig den kroonprins ter beschikking gesteld, om er te Verdun mede door te breken tot in het hart van Frankrijk en dit land buiten gevecht te stellen. Het Verdunsche offensief nu, met schier dolzinnige hardnekkigheid van Februari tot September volgehouden ten koste van onberekenbare verliezen, is uitgeloopen op een smadelijk échec. En terwijl Hindenburg, van voldoende strijdkrachten verstoken, gedwongen was in een teleurstellend defensief tegenover Riga en Daugavpils (Dvinsk) de ijdele maanden te zien vervliegen, had Rusland tijd zijne millioenenlegers te reconstitueeren. Ten slotte kon Brossilof weder tot den aanval overgaan. Hij beroverde de Boekowina tot de toppen der Carpaten, en een belangrijk stuk van Galicië. Hij bedreigde Kevej en Lvoef (Lemberg). Hij bracht de Oostenrijksche generaals in het nauw en decimeerde hunne legers. Dit had tengevolge, dat men gedwongen was, gedeeltelijk ook om de onrust der publieke opinie te breidelen, het opperbevel der Hindenburg het opperbevel op te dragen over het gezamenlijke Oostfront der Centrale Mogendheden.

Ternauwernood geïnstalleerd evenwel, begon hij onmiddellijk het oude liedje weer van: Versterkingen! Versterkingen! Zijn chef Falkenhayn beduidde hem echter, dat hem geene versterkingen konden gezonden worden, zoo lang de slag van Verdun duurde en het Franco-Britsche offensief aan de Somme niet eens volkomen bedwongen werd. Hindenburg, die met zijn kennersblik volkomen het kritieke van den inwendigen toestand van Rusland overziet, begrijpt, dat, wil men eenen afzonderlijken vrede bereiken, nu of nooit den reactionairen te Petrograd en in de Baltische Provinciën

BOVENWINDSCHE STEMMEN.

XXXI.

Dinsdagmiddag brachten we een bezoek aan *Fontein*.

De Heer J. B. HELLMUND ontving en geleidde ons persoonlijk rond. Hé! hoe stonden we te kijken, toen we op het onverwachts werden overgeplaatst in een Hollandschen groetentuin.

Een langwerpig stuk grond, rondom afgeschoten door leiboomen, in welker schaduw kleine bloempotjes met nieuw zaaisel. Middenin drie rijen, mooi afgeperkte bedden met verschillende groenten. Niet slechts kool, rooie biet, worteltjes en knollen, die men op Curaçao in de hofjes ook wel ziet, maar echte Brusselsche spruitjes, mooie kropsalade en zelfs een bloemkool Deze laatste teelt schijnt hier uiterst moeilijk. Vier jaar lang had de Heer HELLMUND proeven genomen en eerst nu had hij een klein bloemkooltje gewonnen.

Op ieder bed stond een lat met naam der groenten en datum van uitzaaiing.

Het terrein was zoo prachtig effen en gelijk, dat men zich onmogelijk verbeelden kon in West-Indië te zijn. Het geheel was keurig netjes systematisch aangelegd.

In de vijf dagen, die we op Rincon doorbrachten, genoten we dankbaar de versche groenten uit dezen tuin.

Heel wat arbeid en moeite, heel veel geduld en taaie volharding was er noodig om midden in die woest wilde omgeving zulk een Hollandschen tuin aan te leggen.

Nu heeft de Heer HELLMUND ook het buitengewone voorrecht te beschikken over geregelden toevoer van water.

Zijn besproeiing werkt automatisch!

Ja, zoo iets moderns zal men zelden aantreffen.

Fontein draagt haar naam met eere.

Deze plantage is een immer vloeiende bron rijk, net als *Hato* op Curaçao.

Met dit verschil, dat men op Bonaire zien kan, waar het water vandaan komt.

Fontein ligt evenals *Hato* aan den voet van hooge rotsen. De grot van *Hato* heeft haar toegang boven in de rots, die van *Fontein* beneden, gelijkvloersch met den beganen grond.

Het terrein is daar ook wel terrasvormig, maar een gemakkelijke steenen trap voert tot het bovenste terras, tot aan den voet van de rots en daar is een opening waar men een weinig gebogen gemakkelijk doorloopt.

Vlak voor deze opening is een reservoir om het toevloeiende water op te vangen en te bewaren. Als nu in den namiddag het uur der algemeene besproeiing is aangebroken, wordt eenvoudig een schuif opgelicht en van zelf stroomt het water door de greppels overal waar het wezen moet.

Gemakkelijker en doelmatiger kan het al niet!

Na deze uitleg van onze vriendelijken Cicerone deden wij den beslissenden stap, trokken den Rubicon over en bevonden ons in een onderaardsche krocht.

De Heer HELLMUND was Lucifer, de lichtdrager, en spookte voor ons uit in flauwen schijn. Duf en vunzig rook het in dat hol, de atmospheer was door en door verzadigd van waterdamp. In de verte hoorden we het zacht gemurmel van een beekje. 't Werd fantastisch.

De lantaarn werd gekeerd en we zagen, dat we allen op een rijtje gebogen stonden voor een onderaardsche rivier, maar aan den verkeerden kant. CHARON, de veerman van de Onderwereld, was er niet, en ook zijn pontje zochten we tevergeefs. We deden toen maar een sprong in het duister en zakten met de hielen in den modder.

Moeizaam baggerden we verder tot den glinsterenden achterwand, waarlangs het water rondom in dunne straaltjes afsijpelde. De oorsprong der Fonteinrivier was ontdekt. Boven het gewelf van dit hol loopt de op de rotsen gevallen regen samen en vormt daar een natuurlijken vergaarbak. De poreuze bodem laat druppelsgewijze het water door.

We zouden haast zeggen, dat de ze onderaardsche gang door menschenhanden gemaakt is. Hij loopt precies zoover als het moet, en is juist breed en hoog genoeg. Nergens eenige grillige speling der natuur; een verkeerde uitloop, een gangetje te veel, een verheffing van gewelf, of uitzetting van den wand.

De oorspronkelijke bewoners van *Fontein* zijn verder gegaan, dan die van *Hato*; ze zijn doorgedrongen tot de plaats vanwaar het water samenstroomt tot één rivier.

Of het echter zaak is zonder deskundige leiding iets dergelijks op *Hato* te ondernemen, betwijfelen we Daarbij, het zou alleen dienen ter bevrediging van de weetgierigheid, want op *Hato* vloeit het water nog harder dan op *Fontein* en is daarom overvloediger.

Wie weet, als men daar zou gaan graven op de plaats waar het water uit de rotsen borrelt, of men dan niet het reservoir zou openbreken en heel den inhoud in een minimum van tijd zou zien wegloopen. Het reservoir zou dan voor goed bedorven zijn en het stroomend riviertje zijn voedingsbron voor altijd missen.

We wagen ons een aan deze uitweiding, omdat we van dergelijke plannen, om den toevoer van water te verhoogen, vroeger meermalen gehoord hebben. Maar dat zou wel eens falikant uit kunnen komen.

Wij voor ons kwamen goed uit ons hol gekropen, maar papnat van de vreeselijke hitte

Toch waren we blij zulk een zeldzaam iets als een rivierbron in optima forma te hebben bewonderd.

Fontein heeft betere dagen gekend, dagen van weelde en genot, toen deze plantage diende als vacantieverblijf van den Gouverneur en hooge ambtenaren van Curaçao. De breede terrastrappen, de steenen banden langs het terras, heel den aanleg wijst op rijkdom en grootschen opzet.

Van vroegere cultuur heb ik weinig sporen ontdekt. Misschien de teeren de oude dadelpalmen nog uit dien tijd. Op het oogenblik worden op *Fontein* vooral vruchten gekweekt.

We liepen door groote velden met watermeloenen, waaronder er waren met een oranjehart, zooals we nog nooit vroeger gezien hadden. Pompoenen waren er bij de vleet en ook lange, magere boonenstaken, met en zonder boonen. De grond schijnt daar zeer vruchtbaar en goed vochthoudend. Waar het terrein niet was schoongemaakt heerschte een woeste, wilde natuur, die tropisch weelderig werd, hoe dichter zij de rotsen naderde.

De rauwe grauwe achtergrond van steil omhoogrijzende rotsen doet daar prachtig mooi. De grillige tegenstelling van onbedwongen natuur met de gecultiveerde vlakte daarvoor frappeert u onwillekeurig.

De ruischende stroom, die klaterend van de hoogte valt op het stortbed en dan voortsnelt in de groenende vlakte geeft aan het geheel een behoorlijkheid, welke men slechts zelden elders zal vinden.

Fontein is een der groote bezienswaardigheden van Bonaire, waarvan we ten volle hebben genoten.

Wordt vervolgd.

Pr. fr. R. J. C. WAHLEN.

hiertoe aanleiding en gelegenheid moeten worden geboden. Zijn eisch was dus, dat het front in Frankrijk achteruit gebracht en verkort zoude worden. Falkenhayn echter bleef op zijn stuk staan, wel bevroedende, dat het ging om zijne eigene positie.

Daarop zijn op Hindenburg's verzoek de Keizer en Falkenhayn beiden naar diens hoofdkwartier aan het Oostfront getogen. Het schijnt, dat Hindenburg zijn meester van zijn gelijk heeft weten te overtuigen. Hindenburg heeft den gevallen Falkenhayn vervangen en zijn adjudant Ludendorff onderteekent voortaan de oorlogscommuniqué's. Thans is de maarschalk bezig een vijf en twintig- of dertigtal der honderd en vijf divisies, een half millioen man dus, naar het Oostfront van het Westfront over te brengen. Dit wordt hierdoor natuurlijk onder de huidige omstandigheden te zeer verzwakt, dan dat het verdedigbaar zoude blijven. Om het Belgische pand te kunnen behouden, moet dus heel voorzichtig in Fransch Vlaanderen, in Artois, in Champagne, in Lotharingen de Duitsche terugtocht ondernomen worden.

Waarschijnlijk heeft de Keizer om drieërlei redenen met deze nieuwe politiek van Hindenburg ingestemd. In de eerste plaats is er geen andere kans om het hoofd te bieden aan het gemeenschappelijk offensief der geallieerden dan door met concentreering van schier alle krachten op één punt met de eene na de andere mogendheid af te rekenen, door te manoeuvreeren derhalve over de inwendige linie. In de tweede plaats liet het zich aanzien, dat eene frontverkorting in het westen toch op den duur noodig zoude zijn. En in de derde plaats ware het niet wel mogelijk een dergelijke verkorting of anders gezegd een terugtocht te ondernemen, zonder de moraal der natie gevaarlijk te ondermijnen, dan alleen onder de auspiciën van den populairen held Hindenburg. En het zal de vraag zijn, of het zelfs op deze wijze gelukt en zoo binnen- als buitenlands zonder kleer- of ergere scheuren af te komen. Onder Hindenburg speelt Duitschland va-banque!

Pausdom en loge.

De „Osservatore Romano" heeft een artikel gepubliceerd over een verscherpte maçonieke samenzwering tegen den Paus, waartoe de wereldoorlog aanleiding is geworden.

In vrijmetselaarskringen, aldus het blad, weet men zeer goed, dat de Paus aan het geweldige conflikt geen schuld heeft, doch dat veeleer zijn pogingen tot herstel van den vrede succes zouden hebben, indien zij niet met alle kracht bestreden werden door degenen, die geen grootere vernedering en nederlaag kennen dan een vrede te helpen bevorderen, die op initiatief van Christus' Stedehouder tot stand wordt gebracht.

De sectarische pers grijpt dus den laster aan als een welkom middel om den Paus te bestrijden. Zij zegt, dat de Paus er maar niet toe besluiten kan diegenen met den kerkelijken ban te treffen, die zij hem als den eenigen verantwoordelijken voor den oorlog aanwijst.

Deze secte, die anders den Paus zooveel mogelijk uit wil sluiten, wil zich thans van hem bedienen als een werktuig voor haar eigen, kortzichtige en bedrieglijke doeleinden.

Het blad herinnert aan voorbeelden van vroeger en wijst op de hindernissen, die aan het werk van Leo XIII indertijd door den sectegeest in den weg werden gelegd, toen deze Paus zich beijverde ten behoeve van de uitwisseling der Abesinische gevangenen en toen er sprake was van deelneming van den H. Stoel aan het Haagsche congres.

Om te bereiken, dat de Paus meer voor de eene dan voor de andere der oorlogvoerende partijen zich uitspreekt, gaat men reeds zoo ver, dat men Hem reeds het groote onheil voor oogen stelt, dat de Katholieke Kerk zou treffen, in geval de oorlog in een bepaalde richting beslist werd en men braakt bij die gelegenheid verwenschingen uit tegen God, den Paus, de geestelijkheid en de leerstellingen der Kerk.

De sectegeest is onvermoeibaar in zijn pogen om den Paus tot bekentenissen te verlokken, die overeenstemmen met de wenschen van het dolste anti-clericalisme.

Waarlijk deze pseudo-profeten zijn van de soort, waarvan het Evangelie als van den komenden Antichrist spreekt, en waarvan gezegd wordt, dat ze ook de rechtvaardigen ten val kunnen brengen.

De Paus staat thans meer dan ooit te voren onder den druk van een vijandelijke heerschappij, die door de internationale vrijmetselarij nog vergroot wordt, welke thans het uur gekomen acht om de geesten en de gemoederen tegen den pauselijken leerstoel oproerig te maken.

Het protest van den H. Stoel in zake het „Palazzo Venezia."

De „Süd-Slavische Korrespondenz" publiceert den tekst van het protest van het Vaticaan tegen de inbeslagneming van het „Palazzo Venezia." Het protest is gericht aan de diplomatieke vertegenwoordigers bij den H. Stoel en luidt als volgt:

„De H. Stoel acht zich niet geroepen te onderzoeken, of de redenen, door de Italiaansche regeering aangevoerd, voldoende zijn, om voor de moraal en het volkenrecht de bezetting te rechtvaardigen. Toch moet de H. Stoel wijzen op de schending van zijn heiligste recht, welke schending door de inbeslagneming voltrokken wordt.

Het „Palazzo" is vanouds de zetel van den gezant van Zijne Apostolische majesteit bij den H. Stoel. Diens feitelijke afwezigheid kan aan het paleis dit karakter niet ontnemen. De Italiaansche regeering zelve beschouwt den vertegenwoordiger van Oostenrijk-Hongarije bij den H. Stoel als nog in het bezit en in feitelijke uitoefening zijner diplomatieke zending, daar zij uitdrukkelijk verklaart, dat de ambassadeur en de gezanten van Beieren en Pruisen in volle vrijheid en veiligheid te Rome konden blijven en zij zelfs iedere verantwoordelijkheid voor hunne tijdelijke afwezigheid afgewezen heeft.

De bezetting is een beleediging van den H. Stoel zelf en een schending van het legatierecht. Tegen zulk een handeling, die een nieuw bewijs vormt voor den abnormalen toestand van den H. stoel, moet een formeel en plechtig protest worden ingediend."

De nota is gedateerd van 27 Aug. en onderteekend door den kardinaal-staatssecretaris.

Belangrijke verklaringen van Z. Em. Kardinaal Gasparri.

Het „Journal" publiceert een interview van den pauselijken Staatssecretaris, Z. Em. Kardinaal Gasparri. Ofschoon na de ervaringen met dergelijke interviews in zekere Fransche bladen een voorbehoud dient te worden gemaakt, schijnt het voor dit geval uitgesloten, aangezien het blad aan het interview de mededeeling laat voorafgaan, dat vóór het afdrukken de tekst aan het cordeel van den geinterviewde werd onderworpen en goedgekeurd.

Aan het interview ontleenen wij de volgende verklaringen betreffende den H. Stoel en den vrede, en de wederopvatting der diplomatieke betrekkingen tusschen den H. Stoel en Frankrijk:

Ik zal u in alle oprechtheid verklaren — aldus Z. Em. — dat voor mij, die Frankrijk liefheb, de dag der aanneming van de Scheidingswet een der pijnlijkste van mijn leven was.

U vraagt mij, of ik een herstel der diplomatieke betrekkingen mogelijk acht? Zeer zeker! Wij van onzen kant zouden er ons over verheugen. Alles hangt van de Fransche regeering af. Zal zij het willen? Ik weet het niet. Als de vrede hersteld is, zullen alle oorlogvoerende volkeren een dringende behoefte gevoelen aan rust, welke ten minste voor een zeker aantal jaren veel binnenlandsche twisten zal versmoren. Vooral Frankrijk, dat in dezen oorlog het voorbeeldig gedrag van zijn wereldlijke en ordesgeestelijken heeft bewonderd, zal, dunkt mij, geen vervolging van den godsdienst meer dulden. Of zou men na den oorlog opnieuw van het Fransche grondgebied de kloosterlingen verjagen, die naar Frankrijk terugkwamen, om gehoor te geven aan den roep van het vaderland, dat in gevaar verkeerde? Ik geloof het niet. Geen enkele Fransche regeering zal dat doen, en Frankrijk, zooals ik het ken, het ridderlijke Frankrijk, zal het niet gedoogen. Tóch zal in uw land de godsdienstvrede nooit volkomen zijn, als niet de betrekkingen met den H. Stoel worden hervat. Meer nog: na den oorlog zullen de aanrakingspunten tusschen het burgerlijk gezag in Frankrijk en de kerkelijke overheid niet slechts niet verdwijnen, maar zij zullen veeleer nog toenemen, en een regeering, die waakt over de belangen der Fransche Republiek, zal niet dulden, dat zij worden opgeofferd aan een anticlericalisme, hetwelk zijn tijd heeft gehad. Ziehier, naar mijn opvatting, enkele beweegredenen, waarop de Katholieke verwachtingen mogen bouwen.

„Wat de H. Stoel en den oorlog betreft, ik weet, dat onze vijanden in Frankrijk tal van dwaasheden verspreiden. En toch is de gedachte van den Paus zeer eenvoudig en zeer duidelijk. Allereerst verlangt hij en wenscht hij een duurzame vrede, dus zonder verdrukking der volken en rekening houdende met hun aspiraties, indien deze rechtvaardig en bereikbaar zijn. Anders zouden wij nooit den vrede verkrijgen of zou deze althans niet duurzaam zijn. In afwachting van dezen vrede neemt de H. Stoel, wat men daarvan ook zegge, een volstrekte onzijdigheid in acht ten overstaan aller oorlogvoerenden — hoe zou het ook anders kunnen? — maar met een bijzondere welwillendheid jegens de katholieke naties, juist omdat zij katholiek zijn, en die het meest hebben geleden: Frankrijk, Polen en België, welke laatste de H. Vader zooveel te inniger ter harte gaat, als het meer werd beproefd. De in acht genomen onzijdigheid is volstrekt, maar niet lijdzaam, want de H. Stoel heeft, zonder te letten op vermoeienis of kosten, op onderscheid van ras en godsdienst, alles gedaan om het lijden in deze verschrikkelijke worsteling te verzachten, en Goddank met een uitslag, die voldoening verschaft.

Gij kent ongetwijfeld onze voornaamste ondernemingen van algemeenen aard en die met welslagen bekroond werden, zooals die, welke leidden tot de uitwisseling van zwaargewonden, tot de opneming der zieken en der licht gewonden in Zwitserland, tot de hospitaliseering van de krijgsgevangen burger huisvaders enz.: ik spreek niet van andere onderwerpen, hetzij van algemeenen, hetzij van particulieren aard, die nog op uitvoering wachten, maar die wij ook hopen te doen slagen. Ziedaar, in weinig woorden, de gedachte en het werk des Pausen in de tragische tijden, welke wij beleven.

Nog lichtte Z. E. de houding van den H. Vader toe in de algemeene veroordeeling van alle ongerechtigheden, in dezen oorlog gepleegd (Allocutie van 22 Jan. 1915). Een rechtsuitspraak te doen in alle overtredingen der wetten was niet mogelijk, wegens de samengesteldheid en veelvuldigheid dier overtredingen, de uitsluiting van een grondig onderzoek enz.

Het Vaticaan en Frankrijk.

Een Parijsche correspondent schrijft:

De verklaringen, door Z.Em. Kardinaal Gasparri aan een medewerker van „Le Journal" afgelegd, worden hier druk besproken en wekken velerlei commentaren. In katholieke kringen acht men, dat zij te rechter tijd zijn gekomen, daarentegen worden zij in de anti-paapsche pers op zoo gemeene wijze bejegend, dat de censuur ter wille van den Godsvrede zich verplicht zag b.v. een halve pagina van de „Lanterne" te schrappen.

Gematigd liberale bladen critiseeren onderdeelen der door den Kerkvoogd gebezigde argumenten, die voor het herstel der betrekkingen tusschen den H. Stoel en Frankrijk pleiten. Zoo loochent met een bekende en dikwijls weerlegde uitvlucht de „Temps", dat de kloosterlingen uit Frankrijk ooit zijn verbannen. Al werd echter geen formeel verbanningsdecreet uitgevaardigd, men behoeft niet een Katholiek te zijn om te weten, dat een kloosterling niet leven kan buiten zijn .... klooster. En dat monniken en nonnen, die niet meer in gemeenschap mogen leven, of liefdewerken beoefenen volgens hun kloosterregel, een ander land gaan opzoeken, dat hun veroorlooft wat hun vaderland verbiedt, — dat spreekt van zelf.

De „Radical" blijft het Katholicisme „heerschzuchtig" noemen, „zelfs in den oorlog". Met blinde politieke drijvers, die zooiets tegen alle katholieke offers en feiten in, blijven volhouden, is natuurlijk niet te redeneeren. En evenmin kan worden voldaan aan dên eisch, waarop de „Temps" in een leugenachtige voorstelling zinspeelt, dat de Paus eerst openlijk Z.Em. Kardinaal Mercier moet beschermen, den Duitschen inval in België veroordeelen, en het wegvoeren der burgerlijke bevolking in Noord-Frankrijk afkeuren, aleer aan een hervatting der diplomatieke betrekkingen met den H. Stoel kan worden gedacht.

De redenen der onvervulbaarheid van dergelijke eischen op die wijzé door den Vader van zonen, die in alle oorlogvoerende landen wonen, zijn in dit blad te herhaaldelijk uiteengezet, dan dat ik ze hier zou herhalen. En overigens zijn ze zoo ver mogelijk vervuld. Z. H. de Paus heeft in de Consistoriale toespraak van 22 Jan. 1915 den Duitschen inval veroordeeld, gelijk Kardinaal Gasparri bevestigde. Ook heeft hij niet voldaan aan het verzoek van Von Bissing, om maatregelen tegen den Kardinaal-Aartsbisschop van Mechelen te nemen, dien hij evenzeer onderscheidde als den heer Dessain, den door de Duitschers veroordeelden drukker van de bekende herderlijke brieven. En uit een schrijven aan de kerkelijke overheid van Reims blijkt, dat ook de wegvoering der burgerlijke bevolking uit Noord-Frankrijk door den H. Stoel als onrechtmatig wordt beschouwd. Maar de anti clericalen in ons land hebben ooren en willen niet hooren, zij hebben oogen en willen niet zien!

Een oordeel over Kardinaal Mercier.

Kardinaal Mercier's jongste herderlijke brief — waarin hij wijst op de noodzakelijkheid van het openlijk in opstand komen tegen aangedaan onrecht — is het onderwerp van een belangwekkende opmerking in een artikel van pater Mc. Nabb, in „The New Witness". Van Kardinaal Mercier's schitterende en vastberaden houding in het belang van zijn vaderland gewagend, bewijst, volgens hem, Zijne Eminentie, dat, zoo er geen kardinalen bestonden, men hen zou moeten creëeren en zulks ten behoeve van de kleine natiën......

Tegen deze treffende geestkracht van den prelaat vermocht Duitsche bangmakerij niets. Het scharlaken van zijn rang verbleekt niet voor de schitterendste Duitsche diplomatie.

Slechts eens, in het begin van den oorlog, namen zij het ernstig tegen den Kardinaal op en legden het danig af. Dat gebeurde in verband met zijn beroemden brief, waarin hij in bijzonderheden trad omtrent de gruwelen door de Duitschers in België begaan.

De geheele wereld werd geschokt door het bericht, dat de Leeuw van Mechelen in den kerker was geworpen. Het dient erkend te worden, dat als de beweerde wandaden verzinsels gebleken waren, de man, die ze openbaarde, ook al is hij Kardinaal of ware hij zelfs Paus, gevangenisstraf zou hebben verdiend.

Maar Duitschland haastte zich te ontkennen, dat men den schrijver van den brief had gearresteerd. In deze ontkentenis hoorde de gansche wereld Duitschland's zachtzinnige en naieve bekentenis, dat de in den brief vervatte beschuldiging gegrond was. Het was een jammerlijke diplomatie door den voormaligen hoogleeraar in de wijsbegeerte, die toevallig een Kardinaal was, toegediend. Wanneer hij geen Kardinaal was geweest, maar een man van minderen rang, zou de Duitsche oorlogsmachine zeker korte metten met hem hebben gemaakt.

Een treffend woord des Pausen.

Het was den 13den Augustus j.l., dat de Heilige Vader, Benedictus XV zich met Zijn hofstoet begaf naar de Hertogszaal in het Vaticaan, waar kardinaal Vico, pro-prefect van de Heilige Congregatie der Riten, met de andere prelaten dier Congregatie en meerdere personen waren te zamen gekomen.

Doel der bijeenkomst was voorlezing van het Decreet over de erkening van twee wonderen in het proces van zaligverklaring van den Dienaar Gods Giuseppe Benedetto Cottolengo, waarbij na afloop de Heilige Vader een toespraak hield en in krachtige bewoordingen het egoïsme veroordeelde.

Na gewezen te hebben op het feit, dat slechts een spanne tijds van luttele vijftig jaren ligt tusschen het heden en den dag, waarop de eerbiedwaardige Cottolengo zijn heiligen arbeid verrichtte, en dat sindsdien de geest, die de menschelijke maatschappij bezielt in geen ander opzicht is veranderd dan dat hij nog slechter is geworden, sprak Benedictus XV deze woorden van diepe menschenkennis uit:

„Want — het doet smartelijk aan dit te moeten zeggen — de menschen van onzen tijd hebben van het vorige geslacht geërfd den geest van het egoïsme. Dat vervloekte egoïsme veracht ook de rechten van den medemensch en wat nog zwaarwichtiger is, het veracht ook de rechten van God; het vergeet eenerzijds, dat hij die denzelfden oorsprong en hetzelfde doel heeft zich ook in dezelfde achting der menschen moet verheugen, anderzijds stelt het al het vertrouwen op eigen krachten en ontkent practisch, dat God de bron is van allen rijkdom en de oorzaak van alle ook van de materieele welvaart.

De lieflijke benaming van broeder is verbannen van de lippen der menschen dezer eeuw, of klinkt nog slechts als bittere ironie. Hoeveel menschen zijn er nog, die te midden van moeilijkheden en angsten hun hart tot God verheffen? Hoevelen denken nog aan God of nemen hun toevlucht tot God als tot dengene van Wien zij genezing hunner kwalen, troost in hunne bekommernissen, leiding bij hunnen handel en hunne industrieën verkrijgen kunnen?

„Ach, wanneer de onfeilbare Waarheid den mensch vervloekt, die slechts vertrouwt op den medemensch: „Maledictus homo qui confidit in homine" hoe is dan in hooge mate te verwerpen dat vervloekte egoïsme, waardoor de mensch eenerzijds daarnaar streeft zichzelven te verheffen boven zijne gelijke en anderzijds zoo zeer op zichzelf vertrouwt, dat hij niet meer naar God vraagt.

„Wij gaan er niet toe over aan te toonen, dat juist hierin de geest van de eeuw zich toont: eene droeve ervaring opent zelfs blinden de oogen!"

Voorwaar, dit zijn wel woorden die men in den nood der tijden zoowel als in welvaart ter harte mag nemen.

Aan de hongergrens.

Mannen, die in Duitschland reizen met goedgespekte portemonnaies, zoodat ze in de hotels nog kunnen genieten van de flinke visch- en wildschotels bij gebrek aan vleesch, mogen ons willen wijs maken, dat het Duitsche volk het nog wel lang zal kunnen uithouden, omdat het zoo taai en geduldig is, — een tafereel aan onze grenzen, geschetst door mej. A. E. Z., verslaggeefster aan het „Handelsblad", geeft stellig een waarheid weer, zooals die beleefd wordt door den kleinen man, de vrouwen en kinderen. Na in het algemeen en begrijpelijkerwijze niet in bijzonderheden de plaatsen te hebben beschreven, waar zij ook veel smokkelaarshuisjes waarnam en een kerk, opgehoopt van in beslaggenomen smokkelwaren, vertelt zij verder:

„In 't grensplaatsje klingelde een tram, van over de grens gekomen, het dorp binnen. Aan den anderen kant hadden de passagiers de wagens verlaten; bij elke grenswacht werden de Passierscheine getoond, en aan deze zijde zagen wij ze langs komen: vrouwen, allen blootshoofds, als even maar weggeloopen uit de huiselijke bezigheden, en kinderen: kleine meisjes met smalle gezichtjes en jongetjes met gebande petjes, waarop in zilveren letters op blauwe lintjes: „Kais. Kön. Marine." De vrouwen met zorgelijke gezichten, groetten de dorpsbewoners als goede bekenden, en er was niet één onder haar, die geen teenen korfje droeg, of een fluweelen réticule, een katoenen zak of leeren handtasch.

„Wat komen ze doen?" vroeg ik, al half begrijpend.

„Ze komen eten. Brood met boter en worst. Die 't beter kunnen doen, komen drie, vier maal in een week, om in een der café's zich te goed te doen. Maar dezen hier kunnen dat niet! Zij brengen altijd een paar kinderen mee. Wie geeft een uitgehongerd kind niet graag een dik gesmeerde boterham?"

„Komen ze vaak?"

„Elke tram brengt dertig, veertig binnen! Ze hebben niets daarginds, heelemaal niets. Vraag 't ze zelf maar eens."

Dat hebben we gedaan. En we hebben in enkele zinnen verhalen gehoord van... hongerlijden en wij hebben begrepen de Hollandsche barmhartigheid, die den kinderen brood deed snijden, dik geboterd; die barmhartigheid, die toeliet, dat voor de achtergebleven hongerlijders een maaltje rijst, een reep spek, een klontje boter werd meegenomen.

Wij hoorden vertellen, dat drie dagen terug in het plaatsje, waaruit de tram deze vrouwen en kinderen had aangevoerd, twee wagonladingen aardappelen waren aangekomen, aardappelen uit Polen, die onrijp uit den grond waren gehaald. Het water droop uit de spoorwagens, zóó vochtig waren de vruchten geweest. Toen was van de overheid het bevel gekomen, dat veertien dagen lang niets dan aardappelen mocht worden gegeten. — „Veertien dagen onrijp, half verrot goed," klaagden de vrouwen, „'t werd pap in den pot, oneetbare brei." Was 't wonder, dat ze naar Holland kwamen, om de kinderen zich eens te goed te laten doen; om zelf óók eens een stevigen hap te eten. Hoe moest je anders de fut erin houden! En dankbaar waren ze, dat zij tenminste aan de grens woonden. Hoe 't den vrouwen verderop wel moest gaan? Ja goeie God, dat zou wel verschrikkelijk wezen. Hoorde je niet herhaaldelijk van zelfmoorden? Moeders, die haar kinderen niet langer konden hooren kermen van honger, konden zien lijden van gebrek.

Wij hebben wéér gestaan bij de prikkeldraadversperring, toen, in het vroege avonduur, het sombere troepje de grens overging, waar de stoomtram wachtte, die reed naar het land van ellende. De grenswacht controleerde weer de Passierscheine, liet z'n blik eens gaan langs het bollend blousetje van den kleinen jongen en het gebuikte fluweelen taschje van 't bleekneuzig meisje. Even later klepte de trambel; langzaam verstervend klonk 't, als het geluid van een doodsklok.

Weelderig ingerichte loopgraven.

De Engelsche bladen bevatten teekeningen en beschrijvingen van de Duitsche loopgraven, die thans in het bezit der Engelschen zijn en een duidelijk beeld geven van de zorgvuldigheid, waarmede de Duitschers zich in den loop van den positieoorlog in deze streek — hier wordt vooral van de omgeving van het bosch van Mametz gesproken — hunne ondergrondsche verblijfplaats hebben ingericht.

De ingang naar zulk een in de bladen afgebeelde ondergrondsche woonplaats bestaat uit een stalen deur, waarom heen een soort tuintje is aangelegd.

Binnen leiden gemakkelijke trappen van 12 tot 36 treden naar beneden. De treden en het raamwerk van het trappenhuis zijn uit krachtige houten balken, als mijnstutten aangebracht, gemaakt en de trede zelf zijn nog eens met een dekplank versterkt. De muren zijn van dikke planken gemaakt, die met inkepingen van boven en aan de onderzijde in het raamwerk passen en met ijzeren stangen en dikke houten spanten verbonden en versterkt zijn.

Aan het benedeneinde van de trap loopt een tunnelvormige gang recht uit, soms over een lengte van vijftig meter en daarop komen aan beide zijden kamers en zijgangen uit.

In vele van die verblijfplaatsen leidt een tweede trap naar een lagere schuilplaats, die soms tien tot twaalf meter onder den bodem van de loopgraaf ligt. In de mooi ingerichte verblijfplaatsen zijn al de gangen en kamers met hout beschoten. In een der best ingerichte had ieder peloton zijn eigen eet- en slaapgelegenheid, een eigen plaats voor de oefeningen in de gangen en een nooduitgang naar de loopgraaf.

Weer in andere, die als verband plaats dienst deed, waren bedden gezet voor 32 patiënten en was een tamelijk groote operatiekamer. Een derde, bij Mametz, was een complete ondergrondsche kazerne voor een geheele compagnie van 300 man, met keukens, provisie- en munitiebergplaatsen, een met ijzeren platen beschoten smidse en een machinekamer.

Uit deze beschrijving der Duitsche stellingen blijkt wel, dat de verovering voor de geallieerde troepen geen gemakkelijke taak was.

DE OORLOG.

Het groote nieuws van de week is wel de plotselinge opleving bij Verdun. Het Groot Offensief, is ook daar begonnen. De Franschen deden hun aanval over een lengte van 7 K.M. en drongen door tot op een diepte van 3 K.M. Het dorp en het fort Douaumont is in hunne handen. Ze namen 4500 Duitschers gevangen, waaronder den commandant van het fort, die in een onderaardsch gewelf werd aangetroffen.

Tegelijkertijd dat deze uitval op den rechter Maasoever plaats had, wierpen de Franschen zich ook op den linkeroever dezer rivier en drongen door voorbij Thiaumont naar de boogten van Haudromont, om stand te houden op den weg, die van Bras naar Douaumont loopt.

De Fransche frontlijn strekt zich verder uit rechts van Douaumont, ten Noorden van het Bosch Cuillet te en ten W. van Vaux en het Bosch Firmin tot aan de batterij van Damloup.

De Duitschers trachtten wel het verloren terrein te herwinnen, doch dit mocht hun niet gelukken.

Eveneens valt het ons op, dat we deze week veel meer te hooren krijgen van België. Rondom Yperen werd herhaaldelijk gevochten. Het offensief schijnt dus meer algemeen te worden, nu de Duitsche troepen macht in het Westen verzwakt werd om met meer kracht in het Oosten te gaan werken.

Deze methode bracht hun succes. De Rumenen worden al aardig in het nauw gedreven. Niet slechts trekken zij en de Russen steeds maar uit Dobroedsja terug, maar ook in Transsilvanië werden ze tot wijken gebracht. De Rumenen maakten anders al aardig vorderingen in Zevenburgen. Nu von Mackensen echter twee havensteden in bezit heeft genomen en op weg is naar Bucarest zullen ze het hard te verantwoorden krijgen.

In Griekenland neemt de revolutie toe, van krijgsverrichtingen der Geallieerden hooren we weinig. De Serviërs blijven hun roem getrouw.

De duikbootenquaestie schijnt geregeld te worden. Telkens lezen we van verklaringen daaromtrent van neutrale landen. Zoo o.a. dat Nederland een oorlogsonderzeeër als een oorlogsschip beschouwt en daarom niet zal toestaan, dat ze varen in Nederlands territoriale wateren. Handelsonderzeeërs echter mogen dit wel, omdat daaromtrent nog niets is vastgesteld door het internationaal recht. Een Zeppelin heeft per ongeluk een bommetje laten vallen dicht bij Gorichem, maar Goddank, zonder schade aan te richten.

Een Watervliegtuig bracht weer een bezoek aan de kust van Engeland, maar werd op den terugkeer in brand geschoten.

Van groot belang achten we ook, dat de Fransche leening van 250 miljioen te New-York binnen één uur tijds 4 maal volteekend was.

Nu is de beurt aan Engeland, dat 1250,000,000 francs ter leen vraagt.

De V. St. zorgen voor munitie en geld. Dat kunnen de Geallieerden zooveel krijgen, als' ze maar hebben willen.

Duitschland kan met zijn onderzeeërs heel wat schatten naar den kelder jagen.

Berichten uit de Kolonie.

Mgr. M. G. Vuylsteke.

De Apostolisch Vicaris van Curaçao heeft in gezelschap van den Hoogeerw. Pater Martinus Luyckx, Vicaris Provinciaal der Paters Dominikanen van Porto Rico, een uitstapje gedaan naar Sto. Domingo.

Monseigneur logeerde bij de Eerw. Paters Capucijnen, maar ondervond ook groote hartelijkheid van Z. D. H. Mgr. Adolf Nouel, Aartsbisschop van Sto. Domingo.

Op den nationalen feestdag, den dag van Colon, 12 October ll. heeft Mgr. Vuylsteke in de kerk van de H. Barbara een H. Mis opgedragen in tegenwoordigheid van de Curaçaosche kolonie.

Het orkest stond onder leiding van Prof. Chavez.

Zeer veel Curaçaonaren ontvingen de H. Communie uit de handen van hun Bisschop, die hen prees om hun degelijk, Katholiek gedrag in den vreemde.

De stad Sto Domingo is een bezoek overwaard, zij is mooi aangelegd en rijk aan monumenten.

In de Kathedrale kerk was dien dag het stoffelijk overschot van Cristobal Colon publiek ten toon gesteld, omringd door een eerewacht van des Presidents lijfgarde en de burgerwacht.

Eerst den 21 Oct. kon Monseigneur naar Porto Rico terugkeeren, waardoor zijn thuiskomst werd vertraagd en verlenging van verlof aangevraagd moest worden.

De Regen.

We mogen tevreden zijn, de regen was deze week niet van de lucht.

Nu zullen ze toch wel overal wat gehad hebben, want de bui kwam uit het Westen, en op het Oostelijk Gedeelte van het eiland, Mon taña en Sta Rosa viel Zondagmorgen reeds respectievelijk 53 en 60 m.M., terwijl op *Jan Doret*, weer een heel eind op het Westelijk gedeelte van het eiland, het water zoo overvloedig stroomde, dat er dammen braken.

Men moet echter voorzichtig zijn met een gevolgtrekking te maken, want op Bonaire bijvoorbeeld is er Zondag geen druppel gevallen. Wel Woensdag en Donderdag, toen gaf de regenmeter op Kralendijk 40 mM. aan.

Op Aruba heeft het gesausd, als zelden te voren. De eerste oogst komt daar spoedig binnen, en dan hopen ze op nog een tweeden.

Wat een verschil met een droog jaar!

Verdronken.

Woensdagmorgen werd in de haven het lijk gevonden van Lamberto La Cruz.

Een man van ± 60 jaar, die steeds op *Motet* werkte. De Politie schouwde het lijk, maar vond geen sporen van geweldpleging, zoodat aan een ongeluk moet gedacht worden. Lamberto was niet te wel bij het hoofd.

De Wegen.

Geen betere tijd om de wegen in orde te maken dan de regentijd.

Men ziet dan, wat er aan hapert, terwijl de zachte bodem gemakkelijk het gruis opneemt.

Het is alleen maar jammer, dat de regentijd op het einde van het jaar valt, als het geld, op de Begrooting voor het herstel der wegen uitgetrokken, gewoonlijk reeds verbruikt is.

Het beste zou daarom wezen voort aan met het herstel der wegen te wachten tot aan den regentijd, of den post op de Begrooting te verhoogen.

Met dat al zijn we met deze goede voornemens voor de toekomst op het oogenblik niet geholpen. En daar zijn wegen, waar moeilijk met het noodige herstel nog langer gewacht kan worden.

We noemen de *Oranjestraat* en den *Rooden Weg*.

De eerste is herschapen in een rivier, de tweede in een modderpoel.

Bolle Macadamwegen zijn voor ons het beste. De afwatering kan dan in gemetselde goten aan weerszijden van den weg worden aangebracht.

Hoog bezoek.

Vergezeld van zijn militairen adjudant Luitenant de Vries, bezocht de H. E. G. Heer Gouverneur Dins dagmorgen de Zusters- en Fratersscholen op Pietermaai en Vrijdag de Zusterschool van Montaña.

Onderwijs.

De Inspecteur van het Onderwijs de Heer Meerdink is met de *Prins Frederik Hendrik* uit Nederland teruggekeerd.

Met dezelfde gelegenheid arriveerde ook de nieuwe 1e klas-onderwijzeres Mejuffr. C. C. A. Burck.

Eendracht maakt macht.

Deze Damesvereeniging gaf gisteren. avond ten bate der armen een uitvoering in het *Kranzje*, opgeluisterd door het Curaçaosch Philharmonisch Orkest en door den Venezolaanschen musicus, den Heer Diaz Peña.

Attractie genoeg dus.

Het Publiek is er heen getrokken in groot getal, en keerde zeer vol daan huiswaarts.

De Dames hadden een schitterend succes, waarmede wij Haar gelukwenschen.

Naar weer.

't Blijft maar broeiend heet. Een oogenblik frischte het Donderdagmorgen een weinig op, maar spoedig werd het even benauwd als het in de laatste weken geweest is. Dat wijst op regen, op veel regen, maar ook op orkaan, aardbeving, etc.

Dit jaar zijn er meer atmosferische stoornissen dan andere jaren.

Of, misschien ligt de verklaring in de activiteit van ons Station voor D. T. Die vangt nu die berichten op, waar we vroeger niet van hoorden.

Gisterenmorgen 10 uur kwam het Draadloos bericht van Arlington, dat ten Z. van Florida in de Golf van Mexico, de Antillen en Caraïbische Zee een ongewone luchtdruk werd waargenomen. De kern was nog niet aan te geven. De sterkste werking scheen in het N. W. van de Caraïbische Zee plaats te hebben en in het W. van het Kanaal van Yucatán.

Sleepdienst.

De zeilvaart geniet van ons sleepbootje in deze stille dagen.

De schoenerbrik *Hirondelle* werd Donderdagmiddag een heel eind in zee gebracht en netjes in de richting van Maracaibo gelegd.

Maar al had de *Hirondelle* ook alle zeilen op, we telden er 'n stuk of twaalf, waar ze lag, bleef ze liggen en kwam geen stroobreed verder.

Na een uur werd de brik weer binnengeloodst.

Den volgenden dag was de wind een oogenblik iets gunstiger, en de *Hirondelle* er weer op uit. Ditmaal met succes.

In het terugkeeren werd de schoener *Aemilia* even op sleeptouw genomen en binnengebracht.

Boekenschouw.

Handleiding bij het Katholiek Godsdienstonderwijs, door J. F. de Groot S. J.

Dit nuttige boek beleeft reeds de zevende uitgave. We mogen het daarom als bekend en bemind veronderstellen.

Voor wie het niet kennen, verklaren we gaarne, dat het een beknopte maar volledige Apologie des Christendoms is, uiterst geschikt als na-sla-boek voor ontwikkelde leeken, of als handleiding bij voortgezet Godsdienstonderwijs op Colleges en R. K. H. B. S.

De Firma Langenhuysen heeft zeker pleizier van deze uitgave.

Onze Neutraliteit.

No. 5 is hoogst interessant, en geeft blijk, dat dit Geïllustreerd Maandschrift goed wordt geredigeerd.

Het kost maar f 2.40 per jaar en is te verkrijgen bij *Roelants* te Schiedam.

Honorable Distinción.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen verschillende brochures, waaronder ook eenige nummers van *America Latina*.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

R. Curiël. George Scott Hubell 2. Monch & Janes. Elisa Montero, Asacieno Silonel, Joseph M. Swingel.

Aangeteekende stukken: B. C. Bolivar c/o Hotel Americano, Marta Cecilia.

Drukwerken: Gabriel Arce 2. Henri Leito, Rosalinda Pinedo Gevolmachtigde van wijlen J. L. Poppe.

Drukwerken zonder adres: Financiëel Nieuws- en Uitlotingsblad, Sunday-Pictorial.

Officiëele berichten.

De jongeling Willem Domacasé is tijdelijk aangesteld als bediende op het laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst.

Aan den Havenmeester en Loods alhier C. B. Debrot is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Mej. C. C. A. Burck onderwijzeres bij het openbaar lager onderwijs te 's Gravenhage, is benoemd tot tijdelijke onderwijzeres 1ste klasse in de kolonie Curaçao, en werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool.

Aan den Apostolisch-Vicaris alhier M. A. M. Vuylsteke, is wegens gewichtige redenen veertien dagen verlofsverlenging verleend.

De onderwijzer 1ste klasse L. Welling, tijd. hoofd der Hendrikschool alhier, is ontheven van de functiën van tijdelijk Inspecteur voor het onderwijs.

De Inspecteur voor het onderwijs H. Meerdink is in activiteit hersteld.

s.s. „Macedonië".

Voor twee weken deelden wij uit de Amerikaansche *Volksstem* mede dat het Grieksche stoomschip *Macedonië* was aangekocht om een nieuwe vaart tusschen Nederland en Amerika. Toevallig lazen we over dit schip het volgende in *De Maasbode*

„In het Parkhaven, aan het terrein van de firma Muller en Co., ligt het Grieksche s.s. „Macedonië", dat als Grieksche hulpkruiser dienst doende in de haven van Syra door den Turkschen kruiser „Hamidije" in brand werd geschoten, zooals men zich herinneren zal, en dank zij het kranig optreden van een lid der bemanning van de „Macedonië", genaamd Spiro Palegrasas, tot zinken werd gebracht, waardoor het schip tot het bovendek intact bleef.

Daar op het oogenblik in Griekenland natuurlijk niet de gelegenheid bestaat een schip van een dergelijken tonneninhoud te repareeren, is het schip door de Grieksche regeering bij publieke verkooping van de hand gedaan; het is door de firma N. Haas en Co., in de Westraat, alhier, aangekocht.

Het schip werd in 1912 door de firma J. Laing & Sons Ltd, te Sunderland, gebouwd voor National Steam Navigation Co. Ltd. of Greece (Embricos Bros) en is groot 6333 bruto en 3540 netto tons.

Wij werden in de gelegenheid gesteld het schip in oogenschouw te nemen en werden daarbij rondgeleid door den 1en machinist, de heer Warger, alhier, die onder kapitein Bremer, met een zestal andere manschappen het schip van Griekenland heeft gehaald. Den 11en Augustus vertrokken ze uit Griekenland en kwamen 28 Augustus alhier aan.

Het schip is met eigen kracht naar hier gestoomd. Hoewel twee ketels gedurende de reis dienst deden, werd er steeds met een vaart van twaalf mijlen per uur gevaren.

Niettegenstaande het schip tot aan het hoofddek, behalve waterschade, absoluut niet geleden heeft, en de machinerieën geheel intact gebleven zijn, toont het gedeelte boven het hoofddek een erbarmelijke verwoesting, en geeft het eenigzins een idee van de hevigheid van den strijd, waarin het schip betrokken geweest is. Het geheele bovendek heeft gloeiend gestaan, zoodat dikke ijzeren staven door de hitte als riet gebogen zijn; de metalen platen van het dek en de wanden zijn gegolfd. Ongeveer middenscheeps bakboord toont een groot gat, waarom heen de dikke ijzeren platen in flarden zijn omgekruld, de plaats waar het projectiel den salon van het schip binnendrong. Eveneens is in het voorschip, juist onder de commandobrug, een granaat binnengedrongen, die eveneens in den salon is terechtgekomen, en een in de munitie-bergplaats, waardoor vermoedelijk de brand ontstaan is. De heer Warger toonde ons de reuzenprojectielen.

Zwart en haveloos steekt het eens zoo trotsche zeekasteel dat als passagiersschip dienst deed tusschen Athene, Piraeus en New-York zijn kop boven het water uit, en geeft een schril beeld van enorme verwoesting.

Het schip was met 8 kanonnen bewapend en kon een kracht ontwikkelen van 6000 P.K.

Eenig denkbeeld krijgt men van de enorme capaciteit van het schip, als men weet, dat het bij den proeftocht 20¼ mijl liep, dit is nog 2¾ mijl meer dan het s.s. „Rotterdam".

Omtrent de geruchten, die in verband met de bestemming van het schip in omloop zijn, kunnen we uit betrouwbare bron meedeelen, dat daaromtrent nog niets beslist is.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 27 October 1916.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........	—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G.........................	„ 0.06
ORANJESCHILLEN per KG. 1stkw.	„ 0.40
id. per KG. 2e kw.	„ 0.30
HUIDEN per K.G.........................	, 0.80
GEITENVELLEN per K.G..	„ 160
WOL per K.G........................	, 0.20
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.55
BEENDEREN per K.G..................	„ 0.02
RECINUS–ZAAD per K.G..............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa) .	
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„ 3.37½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3,50
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6.30
„ , 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder	f.
STROOHOEDEN (latal) :	
Kwaliteit X per dozijn.........................	f 1,12½
Kwaliteit XX per dozijn....................	f 1.87½

Nederland.

De „Tubantia."

Officiëel. Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken deelt het volgende mede :

Daar de zienswijze der Ned. Regeering nopens de oorzaak van den ondergang van het stoomschip „Tubantia", zooals bekend is, NIET overeenstemde met de meening der Duitsche regeering daaromtrent, en de door de beide regeeringen daarover voortgezette gedachtenwisseling geen afdoend resultaat opleverden, heeft de Ned. regeering aan de Duitsche voorgesteld het incident van de „Tubantia" te onderwerpen aan een internationale commissie van enquête, overeenkomstig de bepalingen van het te 's-Gravenhage op 18 October 1907 gesloten verdrag voor de vredelievende beslechting van internationale geschillen.

De Duitsche regeering heeft dat voorstel aanvaard, doch acht het niet mogelijk, het internationaal onderzoek te doen plaats hebben vóórdat de vrede is gesloten.

Met het denkbeeld, dat eerst na het sluiten van den vrede tot de bedoelde enquete worde overgegaan, heeft de Nederlandsche regeering zich vereenigd.

Buitenland.

Verkoop der Deensche Antillen.

We zijn zoo gelukkig uit de Couranten van St Thomas een volledig verslag te kunnen leveren over het verder verloop van de verkoopquaestie en bieden dit hierbij onzen Lezers aan.

Op 30 Sept. l.l. zijn het Deensche *Landsting* en *Folketing* overeengekomen een West Indisch Comité te benoemen, gevormd uit 30 Leden, 15 van elk Huis. Graaf FRIJS werd gekozen tot Voorzitter van dit Comité.

Na eenige gedachtenwisseling werd door alle partijen besloten, dat het huidige Kabinet zou vermeerderd worden met drie Ministers zonder portefeuille, genomen uit de drie in het Ministerie niet vertegenwoordigde partijen, de Conservatieve, de Linksche partij en de Socialistische.

De beslissing van het Comité wordt voor einde November verwacht, daar het Amerikaansche Congres, dat over de te betalen som moet gehoord worden, 6 December bijeenkomt.

2 Oct. l.l legde de Gouverneur van St Thomas, de Heer FRU-HELWEG-LARSEN zijn ambt neer, na zelf om gezondheidsredenen ontslag aangevraagd en verkregen te hebben. Zijne Excellentie was meer dan 28 jaren in de Kolonie werkzaam geweest, waarvan ruim 4 jaar als Gouverneur. Hij vertrok 2 October met de Deensche Kruiser *Valkyrien* naar Porto Rico en zal via New-York doorreizen naar Denemarken.

In den Rijksdag 2 Oct. te Kopenhagen gehouden, werd door alle partijen erkend, dat de verkoop der Antillen noodzakelijk was *om voor Denemarken den vrede te bewaren* en de Regeering in staat te stellen haar neutrale houding tegenover alle Mogendheden te kunnen handhaven De Koning benoemde tot de drie Ministers zonder portefeuille, van de Linksche partij den Heer J. C. CHRISTENSEN, van de Socialisten den Heer STAUNING en van de Conservatieven den Heer ROTTBOELL.

Het West Indisch Comité had een samenkomst met het nieuwe Ministerie. Besloten werd, dat de vollediga *Rigsdag* de beslissing zou moeten nemen.

Is de Rijksdag tegen den verkoop, dan zal er een volksstemming plaats hebben, die een nieuwe beslissing uitlokken zal.

In geen geval zullen er algemeene verkiezingen plaats hebben.

Het West-Indisch Comité heeft telegrafisch aan den Kolonialen Raad van St. Croix en St Thomas gevraagd afgevaardigden te zenden om namens de Bevolking der Deensche eilanden gehoord te worden

Op St. Thomas werden daartoe gekozen de Heeren V CHRISTIANSEN, J. P. JÖRGENSEN en JAMES ROBERTS. Op St. Croix de Heeren COULTER, STAKEMAN en FLEMING.

De reis geschiedt op kosten van het West-Indisch Comité. De *Valkyrien* zal de leden naar Porto Rico brengen, vanwaar zij via New-York op 18 October naar Kopenhagen gaan en dus nog op tijd kunnen aankomen.

De stemming dezer Heeren kan men afleiden uit een rede door een hunner, de Heer JÖRGENSEN, den 24n Augustus in den Kolonialen Raad van St. Thomas gehouden, waarin genoemd Lid verklaarde, dat evenals in 1902 de Planters vóór den verkoop zijn.

4 October hield de Nieuwe Burger Bond van St. Thomas een vergadering in het Theater, waar de Heer JAMES ROBERTS, een tweede afgevaardigde naar Kopenhagen, een lezing hield om vóór den verkoop te pleiten.

Dezelfde Bond protesteerde echter dat de Leden van den Kol. Raad naar Denemarken vertrekken zonder de Bevolking gehoord te hebben.

6 October landde op St. Thomas de Commandant der *Valkyrien*, Commodore KONOW als waarnemend Gouverneur. In zijn openingsrede verklaarde Z. Exc. niet te weten voor hoelang hij gekomen was. Hij wist alleen, dat hij *ad interim* was aangesteld.

De algemeene toestand op St. Thomas is ellendig ; er is geen werk.

De Regeering van Denemarken zond 2000 Gld. als onderstand voor de behoeftigen. De aanvragen zijn legio. Een zekere S. N. SALES schrijft in de *Mail Notes*, of het niet beter is het voorbeeld van Curaçao te volgen en voor dat geld werk te verschaffen. Men doet dan langer over de uitdeeling en er blijven niet zoo veel werkloozen rondloopen.

Men ziet dus wel waar het naar toe gaat met den verkoop der Deensche eilanden. De politiek zit er achter. Het heet gevaarlijk voor de Ver. Staten, als kleine Mogendheden in het bezit blijven van eilanden, die niet verdedigd kunnen worden tegen overrompeling van grootere Mogendheden. Om te voorkomen dat Duitschland met het kolenstation der H. A. P. A. G. op St. Thomas een geduchte tegenstander worde, zoo dicht bij het Panama kanaal, willen de Ver. Staten Duitschland vóór zijn en daarom palmen ze die eilandjes nu maar vast tijdens den oorlog in. Evenwel dit zal niet geschieden dan nadat Denemarken VRIJWILLIG heeft toegestemd in den verkoop dezer eilanden.

Ver. Staten en Mexico.

Door verraad en hulp van sommige inwoners der stad is het Villa mogelijk geweest Chihuahua City aan te vallen en verschillende publieke gebouwen in bezit te nemen.

Generaal Villa kwam van den kant van Santa Rosa heuvel, en zijne troepen werden op 2 à 3000 man geschat.

De stad en het garnizoen was geheel verrast en Generaal Trevino gerust in slaap toen het alarm werd geblazen

Niemand der Carranzistas heeft echter Villa zelf gezien, doch gevangen genomen soldaten van hem zwoeren dat Villa persoonlijk op den Santa Rosa heuvel het gevecht had geleid en den aanval had voorbereid.

Men zegt dat Villa en de rest zijner troepen gevlucht zijn westwaarts naar Santa Isabel. Regeeringstroepen vervolgen hen.

Zoo is Generaal Villa opnieuw, gelijk ook Generaal Gonzales en andere hoofden van het Carranza Gouvernement erkennen, een belangrijke factor geworden in de militaire verhoudingen van Mexico. En het is duidelijk en klaar bewezen dat Villa's aanhangers nog talrijk genoeg zijn om, binnenslands als aan de grenzen, het grondgebied onveilig te maken en de rust des lands te verstoren

Tegelijk met den aanval van Villa op Chihuahua City werden de steden Guadalajara, Tampico en Vera Cruz door revolutionaire troepen aangevallen. Deze aanvallen zijn wel onderdrukt geworden, maar verdere bijzondere berichten ontbreken.

Het vernieuwde optreden van Villa doet mede geen goed aan den geregelden loop en de rustige ontwikkeling der Commissoriale besprekingen in New London.

Evenwel denkt men in het hotel Griswold te New London, Conn., toch ten slotte met een aannemelijk voorstel te zullen komen, dat de oplossing der moeilijke quaestie naderbij zal brengen.

Twee ontwerpen van een plan tot bescherming der grenzen werden uit een 6tal nadere bespreking waardig gekeurd.

Het eene bedoelt de instelling van een militaire grenspolitie, het andere het gebruik van wat men noemt de „hot trail-device."

Behalve deze kwade noot zijn daar nog o. m. de bescherming van lijf en goed van Amerikanen binnen Mexico, en de heffing van belastingen van vreemdelingen.

De verkiezingsdatum voor afgevaardigden naar een grondwettige vergadering des volks is een week uitgesteld door Generaal Carranza. De datum daarvoor is nu gezet op 22 October, e. k., de bijeenkomst zal plaats hebben op 20 November, terwijl de eerste officieele zitting bepaald is op 1 Dec. en te Queretaro zal worden gehouden.

Ten overvloede heeft Carranza door een nieuwe boodschap opnieuw een kink in den kabel gebracht, of zooals men het hier te lande weleens uitdrukt : „thrown a monkeywrech in the machinery," en de onderhandelingen die te New London worden gevoerd, zeer beperkt en gehinderd.

Opnieuw heeft hij den Mexikaanschen leden van de Commissie uitdrukkelijk herinnerd dat hij bepaaldelijk de besprekingen slechts wil gevoerd zien over twee dingen, namelijk de terugroeping van Pershing's troepenmacht en de bescherming der grenzen, en dat hij, Carranza, daarbij blijft.

Natuurlijk wordt daardoor het werk en streven der Commissie vrij wel lam geslagen, daar, gelijk bekend is, President Wilson niets weten wil van een terugtrekken dier troepen voor en aleer Generaal Carranza afdoende bewijzen heeft gegeven van zijn wil, zijn macht en zijn kracht, en van de nutteloosheid dier troepen in verband met het oorspronkelijke doel.

En Carranza heeft nog wel geld noodig, veel geld, wil hij aan de pacificatie van zijn land, gelijk hij zegt, kunnen doorwerken.

In Mexico is het niet te krijgen, Europa is gesloten voor hem, en de eenige toevlucht is Amerika.

Carranza wenscht de hulp daarvoor van de Regeering der Ver. Staten, maar dan zal hij, dunkt ons, eerst een anderen weg moeten inslaan om die gunst te verkrijgen.

—In Engeland zijn totaal 2,250,000 vrouwen in de munitie nijverheid werkzaam, tegen 635 een jaar geleden. Engeland fabriceert nu in een maand twee maal zooveel zware kanonnen, als het bij het uitbreken van den oorlog bezat.

De Grieksche Koningsfamilie.

Toen in 1863 koning Otto van Griekenland, de zoon van den koning van Beieren, door een revolutie werd verdreven, koos de Nationale Vergadering, na weigeren van den hertog van Edinburg, tweede zoon van koningin Victoria van Engeland, den tweeden zoon van Christiaan IX, koning van Denemarken, tot koning van Griekenland. Hij was gehuwd met grootvorstin Olga van Rusland, eene nicht van Czaar Alexander II. Koning George werd in 1913 te Saloniki vermoord.

De regeerende vorst, Constantijn I, naar men zegt, aldus geheeten, omdat, volgens een oude legende, nog eens een Grieksche koning over het Byzantium der oudheid zal regeeren, is in 1889 gehuwd met Sophia van Pruisen, derde zuster van keizer Wilhelm II.

In verband met de houding van Griekenland in dezen grooten oorlog kan het van nut zijn te weten, dat Constantijn, als kroonprins, ter voltooiing van zijne opvoeding, meer dan twee jaren in Duitschland doorbracht, waar hij zeer veel omgang had met den toenmaligen Duitschen kroonprins, die later als keizer Frederik III slechts eenige maanden regeerde.

De verstandhouding van den Evangelischen Wilhelm II met zijne zuster Sophie was gedurende eenige jaren niet van den vriendschappelijksten aard, en wel toen zij, als koningin van Griekenland, in 1891 tot den Grieksch-orthodoxen godsdienst overging. De ontmoeting van broeder en zuster in 1901 aan het sterfbed hunner moeder, ex keizerin Victoria, zuster van Eduard VII, heeft de familiebetrekkingen weer normaal gemaakt.

Uit het huwelijk van koning Constantijn met Sophie werden zes kinderen geboren, waarvan George, de troonopvolger, in 1890 en Catharina, het jongste kind, in 1913.

Een broeder des konings, Nicolaas, huwde met eene Russische grootvorstin ; Maria, zijne zuster, met een Russisch grootvorst ; Andreas, een jongere broer, met Alice van Battenberg, terwijl de jongste, Christophorus, geboren in 1888, nog ongehuwd is.

Door het huwelijk van 's konings oudsten broeder, George, eenige jaren gouverneur van Kreta, is de Grieksche familie verwant met de Bonapartes. George trouwde in 1907 op 38-jarigen leeftijd met de veel jongere Maria, prinses Bonaparte, dochter van Roland Bonaparte, en mad. Blanc, een kleindochter van Pierre Bonaparte, die het bekende familieschandaal verwekte, toen hij in Januari 1870 den journalist Victor Noir te Parijs neerschoot.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 1sten Maart 1915 t|m den 31sten Augustus 1915 onder Nos. **7060 M,** t|m **6497 O,** zal plaats hebben op *Donderdag* den **2en Nov.** a.s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 28en Oct. 1916.

De Voorzitter.

8 C. S. GORSIRA.

HAVEN-NIEUWS

VAN 21 OCT. – 4 NOV.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	P W Johnson	21 Oct	New York	21 Oct	Maracaibo
P d Nederlanden	J C Metus	21 „	New York	26 „	New York
Pr F Hendrik	P Koningstein	21 „	Amsterdam	23 „	New York
Merida	A Johanson	22 „	Maracaibo	23 „	La Guayra
Merida	A Johanson	25 „	La Guayra	25 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	26 „	Maracaibo	26 „	New York
Philadelphia	G W Goodman	29 „	New York	29 „	New York
Merida	A Johanson	29 „	Maracaibo	30 „	Maracaibo
Oranje Nassau	D Haasnoot	5 Nov	New York	4 Nov	New York
Zulia	S S Morris	4 „	New York	5 ,	Maracaibo
Nepos	Nielsen	18 Oct.	Norfolk	21 Oct.	CristobalColón
Oranian	J M Watmongh	22 „	Liverpool	23 „	Pto Colombia
Columbia	H Simonsen	23 „	Pto Colombia	25 ,	New York
Europa	G Scribanis	24 „	Genova	24 „	Pto Colombia
Europa	G Scribanis	5 Nov	Colon	5 Nov	Genova

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Alix H	21 Oct	Aruba	*Refugio H*	21 Oct	Aruba
Refugio H	21 „	Aruba	*Camia*	23 „	VeladeCoro
20 de Julio C	22 „	P Colombia	*Carlota H*	21 „	Maracaibo
Perla de ozama	23 „	S Domingo	*Lady C*	25 „	Aruba
Lady C	23 „	Aruba	*Refugio*	27 „	Aruba
Lelia V	24 „	Maracaibo	*Alix H*	25 „	Aruba
Altagracia D	25 „	SJdPtoRico	*Perla de Ozama*	27 „	S Domingo
Refugio	25 „	Aruba	*Segunda Maria*	27 „	Rio Hacha
9 de Abril V	26 „	Aruba			